

РОМАН З ЧИТАЧЕМ 2- TO BE CONTINUED...

Журавльова І.К., директор ЦНБ
Харківського національного університету

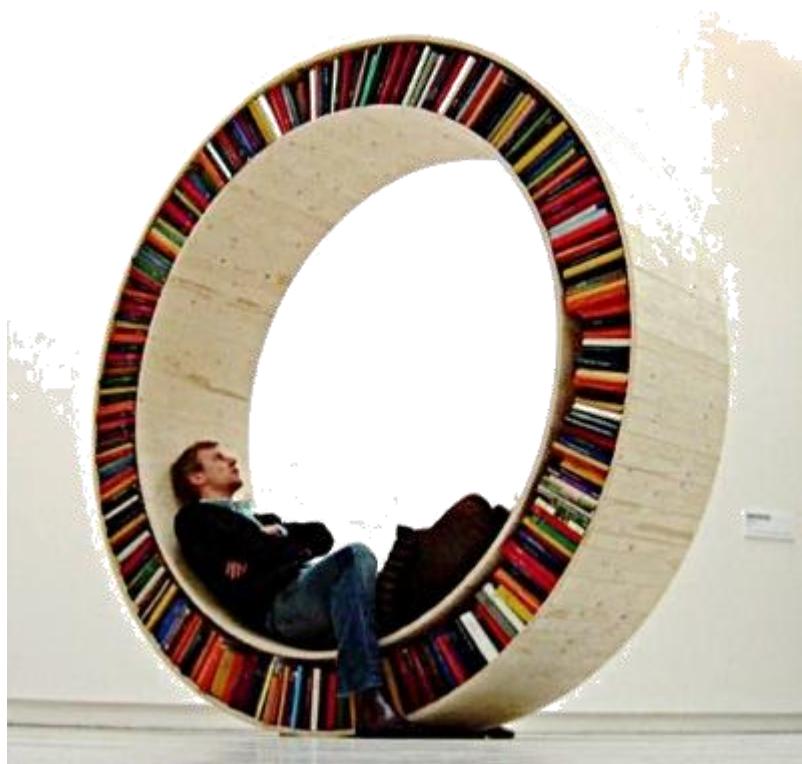
імені В.Н. Каразіна Журавльова І. К..

Доповідь на науково-практичній конференції
«ЧИТАННЯ В ЕПОХУ РОЗВИТКУ ЕЛЕКТРОННИХ РЕСУРСІВ:
КНИГА ЧИ ІНТЕРНЕТ»

Науково-технічна бібліотека

Полтавського національного технічного університету імені Юрія Кондратюка
13 – 14 вересня 2016 року

...роман продолжается!

В 1935 году испанский философ и социолог Хосе Ортега-и-Гассет, размышляя о миссии библиотекаря, заметил, что задача библиотекаря изменилась в строгой зависимости от того, что означала книга как социальная потребность. И если взять фигуру библиотекаря , возвышающуюся на горизонте социального пейзажа, то четкий профиль библиотекаря обнаруживается на заре Возрождения, незадолго до появления печатной книги.

В средние века забота о книгах - занятие незаметное, тайное, интимное, укрытое глубоко в укромных помещениях монастырей.

Конинк
Соломон
Salomon Koninck
(1609-1656)
Нидерланды
«Отшельник»
(1643)

XV век. Возникает книгопечатание.

XIX век. Печать становится дешевле, книг становится очень много, и теперь появляется потребность в каталогизации. Нет нужды искать книги, нужно развивать чтение, искать читателей. Появляются все новые библиотеки, ширятся ряды библиотекарей.

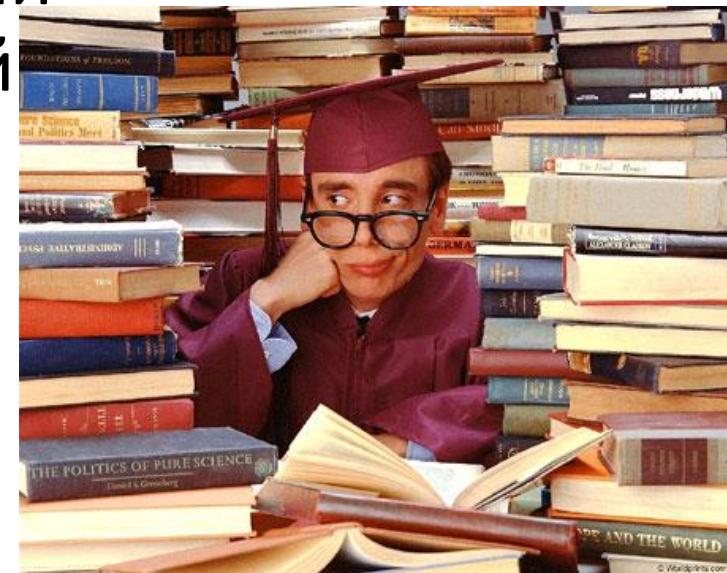
И далее философ отмечает,
«Если каждое новое поколение
будет продолжать накапливать
печатную бумагу в той же
пропорции, что и предыдущие,
проблема, которую порождает
избыток книг, приобретет
угрожающий характер»

Библиотекарь же будущего будет обязан направлять читателя-неспециалиста по selva selvaggia («дикой сельве») книг, становясь тем самым **врачом, гигиенистом** его чтения. «...Я представляю себе будущего библиотекаря в виде фильтра, который должен встать между бурным потоком книг и человеком».

Хосе Мария Салаверриа , испанский писатель
в 1919 году в своем эссе
«Трагедия в библиотеке» напишет:

«Согласно простой теории о
пространстве , через какие-
нибудь сто лет в мире
накопятся огромные книжные
горы. Книги, этот издательский
бич, обрушатся с новой силой
на библиотеки... Человек в
конце концов утонет в море
книг. И волей неволей
наступит **час расплаты...**»

Герберт Маршалл
Маклюэн (англ. Herbert
Marshall McLuhan,
[mə'kluən], 21 июля 1911
— 31 декабря 1980) —
канадский философ,
филолог, литературный
критик, эколог средств
коммуникации и теоретик
воздействия артефактов
как средств
коммуникации.

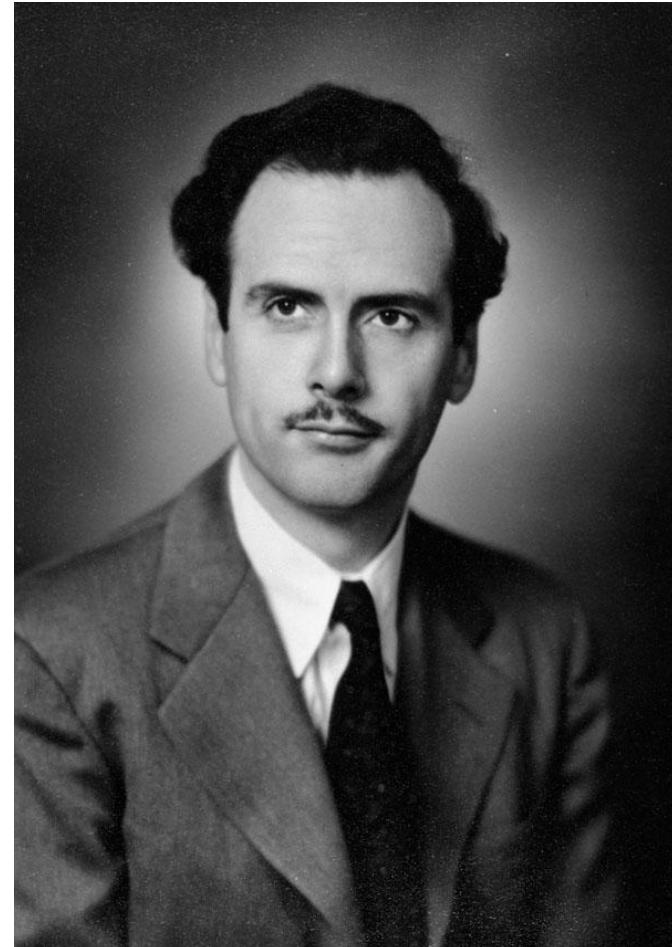

Фото з сайту [ru.wikipedia.org>wiki/Маклюэн,_Маршалл](https://ru.wikipedia.org/w/index.php?title=%D0%9C%D0%BA%D1%8C%D1%8D%D0%BB%D0%BD%D0%B5%D0%BD&oldid=9000000)

В труде Маршала Маклюэна «**Понимание Медиа**» (1964) определено понятие средств коммуникации. Они суть расширение человека вовне, то есть не что-то чуждое, а нормальное, вполне естественное «продолжение» человека. Как колесо он, к примеру, называет продолжением ног человека, так и **интернет можно считать расширением человека!** Мы же сами всё это изобрели. А сейчас почему-то начинаем пугаться. Наоборот, надо к этому привык-

Жан Бодрийяр (фр. Jean Baudrillard) (1929 – 2007)

- французский социолог, культуролог и философ-постмодернист.
- С середины 1970-х в центре внимания Бодрийяра — исследование новых средств массовой информации и коммуникаций.

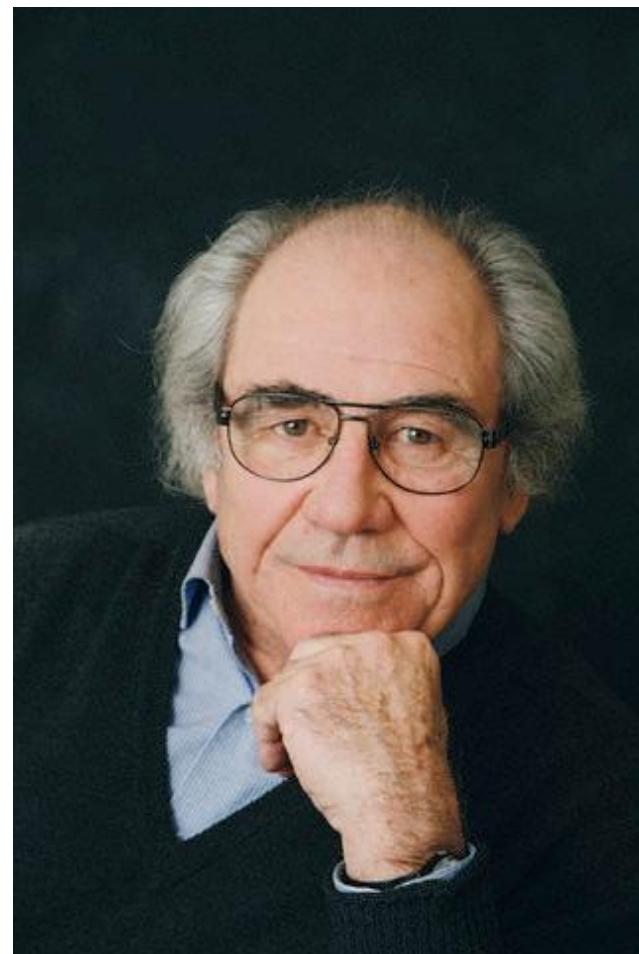

Фото з сайту <http://ec-dejavu.ru/b-2/baudrillard-1.html>

Жан Бодрийяр: «Мир, в котором становится все больше информации и все меньше смысла».

Жан Бодрийяр,
«Симулякры и симуляции», 1981 г.

- по Бодрийяру, мы утратили связь с реальностью и вошли в эру гиперреальности — эпохи, в которой картинка важнее содержания, а связь между предметами, явлениями и их знаками нарушена;
- СМИ, по его мнению, — современный безумный поток информации.

Хорхе Луїс Борхес і його «Книга піску» (1975 р.)

Книга як символ нескінченності часу і простору, кожна її сторінка містить в собі всі миті одночасно і весь простір цілком.

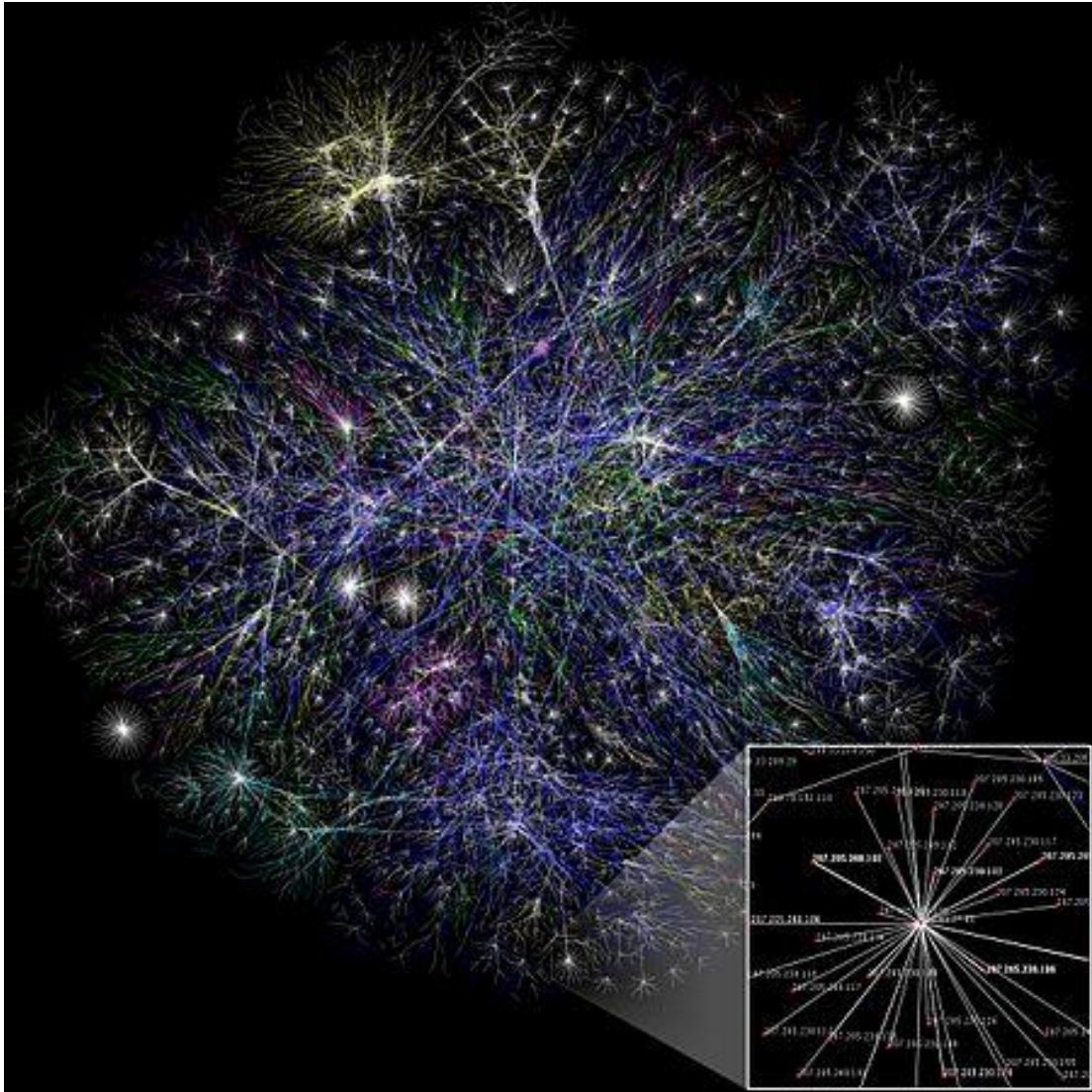
Однак для кожного сучасного читача очевидно, що «Книга піску» є метафорою Інтернету.

**«...У меня еще оставались друзья - я перестал видеться с ними.
Пленник книги, я почти не появлялся на улице...»**

«...я понял, что книга чудовищна. То, что я, не отводивший от нее глаз и не выпускавший ее из рук, не менее чудовищен, ничего не меняло. Я чувствовал, что эта книга - порождение кошмара, невыносимая вещь, которая бесчестит и отрицает действительность...»

Танчин І. Борхес про інтернет

http://ipress.ua/ljlive/borhes_pro_internet_25433.html

Частичная карта интернета, основанная на данных от 15 января 2005 года с сайта www.opte.org/maps.

- Революционное развитие Интернета началось только после 1993 г. с увеличением в геометрической прогрессии числа узлов и пользователей.
- Поводом для революции стало появление службы **World Wide Web (WWW)**, основанной на пользовательском протоколе передачи данных **HTTP** и на особом формате представления данных — [HTML](#).
- Документы, выполненные в этом формате, получили название **Web-страниц**.

Возникновение Интернета, неофициальная версия

<http://www.seoded.ru/istoriya/internet-history/voznik-interneta-neof.htm>

|

В перспективе Интернет даст любому человеку доступ к любой существующей на планете книге. Сотрудники Google Books утверждают: в мире существует 130 миллионов книг (без учета переизданий)!

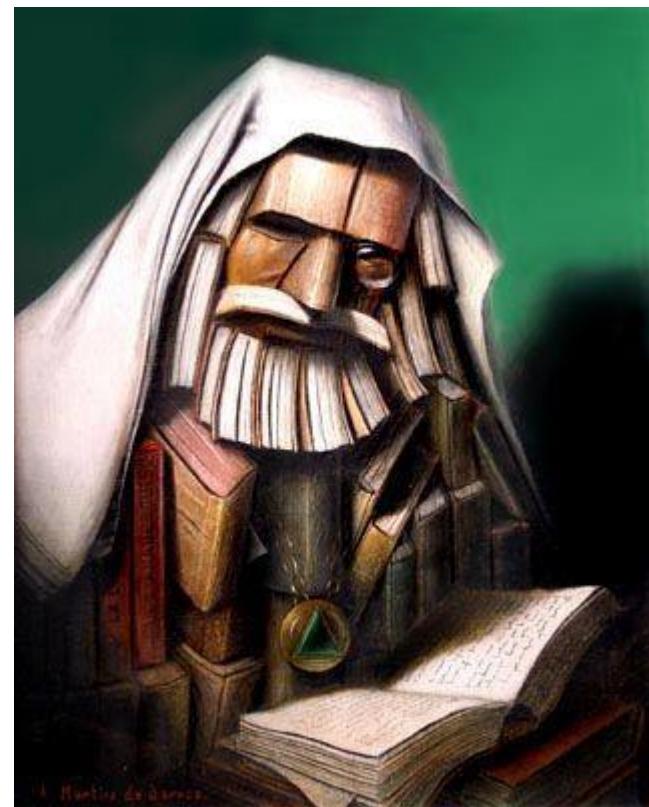
«Известно, что на одну осмысленную строчку или истинное сообщение приходятся тысячи бессмыслиц, груды словесного хлама и абракадабры».

Хорхе Луис Борхес — визначний прозаїк, поет і публіцист
(Аргентина)

- «Если все это “богатство” заполнит нашу Вселенную, **из бесконечной кладовой разума она грозит превратиться в гигантскую свалку**, с которой не совладать всем поколениям каталогизаторов всех веков и народов - уже сейчас имеем реальное подобие этой модели во Всемирной паутине...» **Е.Ю. Гениева**
- «**Появление Google** стало заметной вехой, он во многом упростил поиск информации, он как будто думает за нас, но... **затем он втёрся в доверие, перестроил наше мышление и стал использовать нас**». **Сиба Вайдханатан, выступление на 78-й Генеральной конференции и Ассамблеи Международной федерации библиотечных ассоциаций и учреждений (ИФЛА). Хельсинки, август, 2012.**

- В основе той или иной концепции библиотечного обслуживания, принятой в обществе в определенный период его развития, лежит отношение к читателю, т.е. та или иная концепция читателя.
- В исследованиях известных российских библиотековедов В.Я. Аскаровой и Ю.П. Мелентьевой, посвященных читателям, охарактеризованы четыре концепции читателей в соотношении с библиотечным обслуживанием :

- Консервативно-охранительная
- Либеральная
- Революционно-радикальная
- Коммерческая

Консервативно-охранительная. Суть этой концепции читателя состоит в отношении к нему как к объекту воспитания, деление книг на полезные и вредные, отношение к чтению как к подконтрольной деятельности. Образование, чтение должно служить формированию благонамеренности, концепция была направлена на предотвращение народного неповиновения. Особенное развитие получила в 30-е годы 20 века в СССР , когда книгоиздание, библиотечное дело подвергалось жестокой цензуре. Именно эта концепция легла в основу «руководства чтением». Библиотекарь- боец идеологического фронта.

Принудительный роман: руководство чтением

В первые советские годы задача достижения грамотности населения явила миру демонстрационный набор книг классиков, «принуждающих к чтению». Бумажные плакаты тех лет провозглашают **«Чтение – одна из обязанностей человека»**. «В избочитальне» читают исключительно классику.

Иогансон Б.В., «Рабфак идет», 1928

В читателе библиотекарь видел объект воспитания, влияния на него посредством руководства чтением, что являлось авторитарным влиянием библиотекаря на читателя.

Руководство чтением, особенно детским, считалось важной государственной задачей.

В советский период читатель воспринимается как объект идейно-воспитательного воздействия.

Революционно-радикальная - чтение осознавалось как острая потребность развивающейся личности и как одно из главных средств общественного переустройства. Для нее характерно резко критическое отношение к «массовой» литературе. В чтении виделся ресурс, позволяющий через влияние на реальное поведение человека преобразовать общество.

В основе **либеральной концепции** читателя заложены западные ценности: свобода личности, ее право на суверенное развитие, гуманистические взгляды на воспитание, знание как ценность. Понимание чтения как средство развития личности.

Н.А. Рубакин «Этюды о русской читающей публике», 1895 г.

- Читатель должен сам влиять на самого себя. Библиотекарь лишь представляет ему возможность судить и выбирать.
- Концепция Рубакина базировалась на гуманистическом отношении к личности.

Коммерческая концепция – коммерческий подход к читателю, суть которого ориентация на читательский интерес и спрос как на источник выгоды издателя.

Суть коммерческой концепции – представление о нем как о потребителе товара , в данном случае, книги. Главным был доход от любой книги, востребованной читателем.

В современном обществе присутствуют все концепции, а доминируют – **либеральная и коммерческая**. От идеологии руководства чтением перешли к идеологии удовлетворения потребностей, от лозунга «должен читать» – к понятию « хочет читать».

КЛАССИФИКАЦИИ ЧИТАТЕЛЕЙ

<http://www.lovehate.ru/blog/70283/12>

- **«хейтеры»** - противники чтения. Эти личности, возможно, не признают даже чтение постов в Интернете и новостей в газетах и журналах.
- **модники и модницы.** Они уже «признают» художественную литературу, но читают лишь бестселлеры. С ними можно побеседовать о Дэне Брауне, Пауло Коэльо или Харуки Мураками, но о Шекспире, Байроне или Стивенсоне с ними не поговоришь.

- **Читатели-пофигисты.** Читают они, не читают, классика или современная литература – им абсолютно все равно. Такой тип умело маскируется под «книжного червя», но у последнего есть отличие – избирательность. Пофигисты «глотают» все подряд, совершенно не задумываясь, зачем им это нужно.
- **Любителей чтения** на нашей планете больше всего. Их круг чтения еще размыт, но свои пристрастия уже сформированы, любимые авторы найдены.

- «Книжные черви» уже имеют полностью сформировавшийся круг чтения, но всегда готовы открыть для себя новый жанр или автора, а при необходимости временно «изменяют» своим предпочтениям (например, ценит классику, но для выполнения исследовательской работы читает бестселлеры). *Самый редкий вид читателей.*

- До недавнего времени библиотека как социальный институт была практически единственным учреждением, профессионально занимающимся сбором, систематизацией, хранением информации и предоставлением ее пользователям.
- Эта исторически сложившаяся монополия гарантировала традиционной библиотеке прочное место в системе коммуникаций: ни в каком другом месте потенциальный пользователь не мог получить доступ к профессионально обработанным и тщательно сохраняемым информационным массивам.

ВЕК XXI

Формирование новой среды обитания

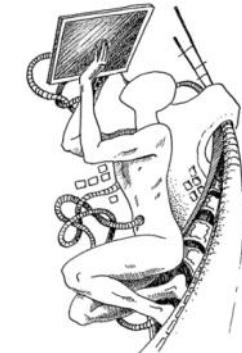
Информационная эра развития цивилизации

I. Ближайшие последствия информационной революции

Рост информированности и самосознания

Разрушение прежней системы воспитания

Разрушение прежней системы образования

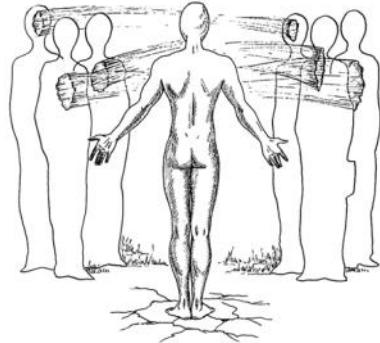
Изменение прежней социальной структуры общества

Изменения в экономической жизни

Политические изменения

**Куклин
Владимир Михайлович**
Харьковский национальный университет
пл. Свободы, 4, Харьков, 61077
kuklinvm1@rambler.ru

Разрушение прежней системы воспитания

Теле- кино- и печатная продукция еще воздействуют на людей среднего и старшего возраста и пока сохраняются спрос на эту продукцию в их среде,
но **стремительно теряют влияние на молодежную аудиторию.**

Старшие поколения все больше **теряют контроль над интеллектуальным и социальным и эмоциональным развитием своих детей,**
не выходящих из сетевых контактов.

Куклин
Владимир Михайлович
Харьковский национальный университет
пл. Свободы, 4, Харьков, 61077
kuklinvm1@rambler.ru

Думки студентів про Інтернет і бібліотеку...

- Інтернет — це інформаційне сховище і він не заважає людині думати...
- Сучасна людина повинна орієнтуватися у веб-просторі...
- Сучасній людині потрібно максимально швидко ознайомитись з інформацією та **компілювати матеріал з джерел...**
- Студенту для навчання більш потрібен текст електронний...
- Але бібліотерапія теж потрібна
- Студенти **читають по-іншому, ніж 10 років тому...**

УКРАЇНА ТА ІЇ ЧИТАЧ

ПРОМОЦІЯ ЛІТЕРАТУРИ ТА ЧИТАННЯ: СУЧАСНИЙ ДОСВІД УКРАЇНИ

(оглядова довідка за матеріалами преси, Інтернету та
неопублікованими документами за 2013–2015 рр.)

http://nplu.org/storage/files/Infocentr/Tematich_ogliadi/2015/temat.pdf

- ...нинішня культурна ситуація в Україні є унікальною. Очевидно, що вона вимагає не лише широкого обговорення та глибокого осмислення, але й негайних дій.
- Один із шляхів розв'язання проблеми скорочення потреби у видавничій продукції та читанні – прийняття відповідних державних програм, що відповідає засадам загальноєвропейської політики

Аби набути статус європейської держави та підвищити свою конкурентоспроможність на світовому ринку, нашій країні необхідно якомога активніше **відроджувати роль книги та читання.**

ЗАСНОВНИК «RESEARCH & BRANDING GROUP” ЄВГЕН КОПАТЬКО

Падіння інтересу українців до читання називає загрозою національній безпеці.

Джерело тенденції бачить у неякісній освіті та відсутності у школярів тяги до навчання.

За словами експерта, в сучасній Україні зникли престижність начитаності і культ читання.

Проект «ДОСЛІДЖЕННЯ ЧИТАННЯ КНИЖОК В УКРАЇНІ-2014»

Підготовлено для «Київстар». Менеджери проекту: Дар'я Перекосова, дослідник Відділу досліджень ринків послуг GfK Ukraine, Гліб Вишлінський, заступник директора GfK Ukraine

- Порівняно до 2013 року, частка дорослих читачів не змінилась: **51% українців у віці 15-59 років прочитали щонайменше одну книжку протягом останніх 3 місяців** (не врахуючи книжок, прочитаних за програмою навчальних закладів).
- Щодо читання дітей, то сімей з дітьми до 15 років, у яких діти прочитали хоча б одну книжку (або батьки їм читали), у 2014 році стало суттєво менше: **44%** в порівнянні з 57% у минулому році.
- Найбільш популярним українським письменником залишається **Л. Костенко**.
- Трійка лідерів-видавництв не змінилася: це — **«А-БА-БА-ГАЛА-МА-ГА», «Ранок» і «Клуб сімейного дозвілля»**.

«Нечитання» – це форма культури ?!

- Дослідження R&B Group (Research & Branding Group – компанія, яка проводить маркетингові, соціологічні та політичні дослідження) відзначили : близько **51% українців** взагалі не читають художньої літератури. Можна припустити, що останні приблизно 8 років ця частка є стабільною.
- **38%** респондентів дослідження GFK Ukraine у 2013 р. визначили головною причиною відмови від читання нестачу часу і лише 1% – коштів.
- **11-12%** або ніколи не цікавилися читанням, або втратили інтерес із плином часу.
- Отже, **нечитання можна розглядати як елемент сучасної пришвидшеної культури.** Воно свідчить про появу нового стилю життя з іншими пріоритетами, переважно трансльованими ТБ і замкненими у вузькому просторі приватного життя.

<http://www.chytomo.com/news/chitacki-zvichki-ukraiinciv-sociologichni-doslidzhennya-ostannix-rokiv>

The screenshot shows the Chytomo website interface. At the top, there is a decorative banner with the text "підтримай наш проект – купуй книжки" (Support our project – buy books). Below the banner, the Chytomo logo is displayed. The navigation menu includes links for Вхід (Login), Реєстрація (Registration), Повідомити новину (Report a news), Розсилка (Newsletter), Новини (News), Видане (Published), Репортаж (Reportage), Інтерв'ю (Interview), Book art, Місця (Places), Блоги (Blogs), Майстер-клас (Master Class), Календар (Calendar), and Вітрина (Showcase). A search bar is also present.

The main content area shows a news article titled "Читацькі звички українців: соціологічні дослідження останніх років" (Reading habits of Ukrainians: sociological studies of recent years). The article features a graphic of six stylized black figures holding yellow books. The text discusses the results of a 2013 survey by Research & Branding Group, which found that 51% of Ukrainians do not read books. The article also mentions a book cover for "Хто в міг подумати?" (Who would have thought?) by Alisa Kazanets, published by Vivat.

On the right side of the page, there is a large advertisement for KOKOMO, featuring a red background with the brand's logo and the slogan "тільки те, що залишилося" (only what's left).

At the bottom left, a file download window is open, showing a PDF document titled "Nzck_2015_2_12.pdf". At the bottom right, there is a link to "Все скачанные файлы..." (All downloaded files...).

Українці і читання: статистика від «УП»

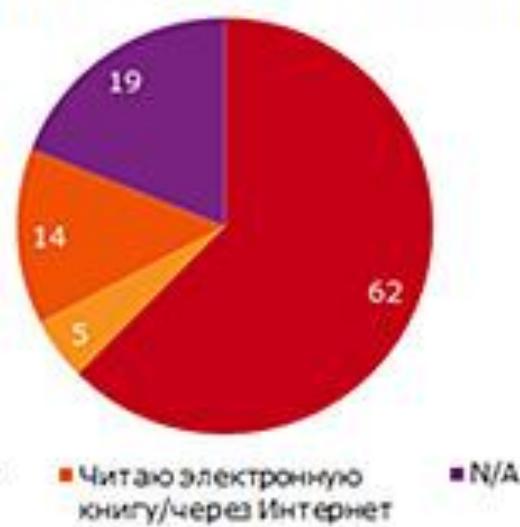
<http://starylev.com.ua/news/ukrayinci-i-chytannya-statystyka-vid>

Українці все ще віддають перевагу **друкованим книгам**, а не електронним, але кількість людей, які використовують паперові видання, зменшилась. Так, у 2011 році – 64,5%, у 2014-му – 62% респондентів читали паперові книги, у той час як електронні видання читали 6,5% опитаних у 2011-му році і 13,7% у 2014-му. При цьому найбільшою популярністю користуються цифрові видання серед молоді (24,6%), і лише 5,5% респондентів віком 45-65 років читають книги в електронному форматі.

В каком формате вы обычно читаете книги? (2011г., %)

В каком формате вы обычно читаете книги? (2014г., %)

Как часто вы читаете? (2014г., %)

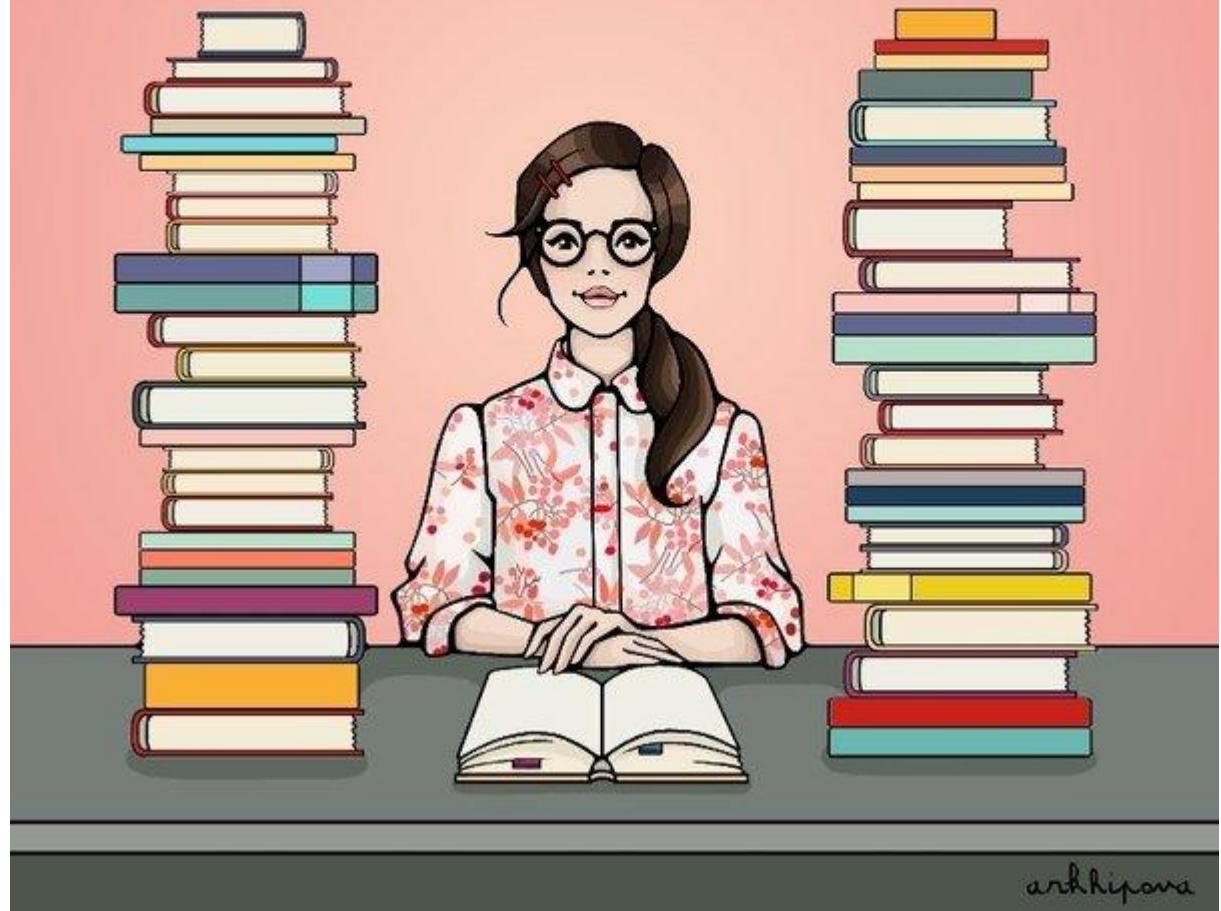

Г. Б. Листвак
ДОСЛІДЖЕННЯ ЧИТАННЯ В УКРАЇНІ: РЕЗУЛЬТАТИ І ЗНАЧЕННЯ
irbis-nbuv.gov.ua/.../cgiirbis_64.exe?.

Сучасні читачі не пов'язують читання з успіхом.

Водночас статистика підтверджує відому тезу про те, що «ті, хто читає книги, керуватимуть тими, хто дивиться телевізор», — активні читачі загалом демонструють діяльну життєву позицію, мають більший рівень доходів та ширше коло зацікавлень. Тобто, це взаємозалежний процес – читання та життєвий успіх. Отож **створення модного успішного іміджу читання варто зробити ключовою ідеєю як у діяльності видавництв, так і в розробці програм популяризації читання.**

TODAY A READER
TOMORROW A LEADER

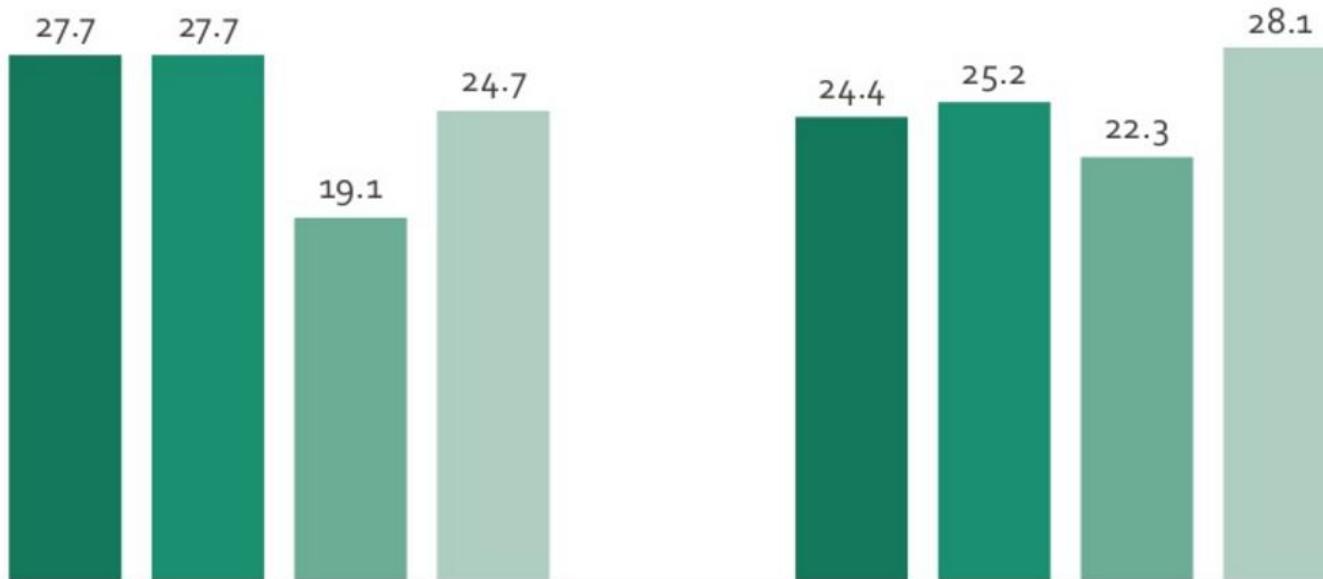

Картинка з сайту <http://animedia-company.cz/use-of-reading-blog/>

Кліп тривалістю дві хвилини, що пропагує читання, пропонує відома польська газета "WYBORCZA" ("Виборча"), який можна подивитися за посиланням

<http://wyborcza.biz/biznes/10,100970,17948045,dla-zdrowia-zazyj-lektury--dlaczego-warto-czytac---.html>

Лише 27,7% українців, в яких є діти/внуки щодня читають їм/з ними

[Clip slide](#)

Частота читання з дітьми дошкільного віку

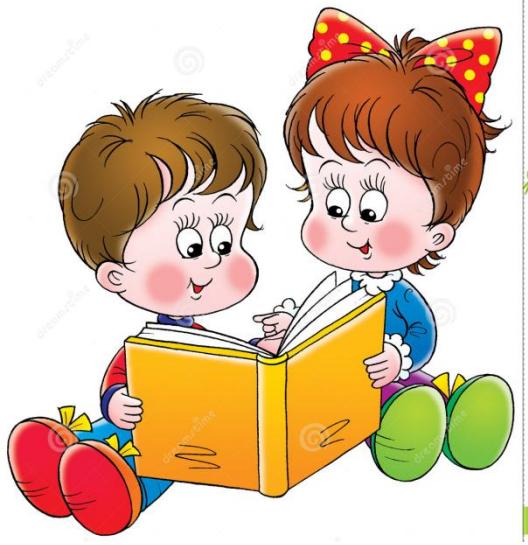
Частота читання з дітьми молодшого шкільного віку

- Щодня
- Декілька разів на тиждень
- Орієнтовно раз на тиждень
- Рідше

Смілив, як виразивши ти заслугу, вимінтаєте своїм відомим чиникам читати стережом?

- Книжка має бути як вода, як хліб, купити книжку хоча б раз на місяць - це обов'язок, точно такий, як сплатити комунальні послуги.
- У Великобританії, наприклад, у школах запровадили уроки читання, коли дитина 20 хвилин просто сидить і мовчко читає книжку, яку принесла з дому. Після запуску цієї програми виявилось, що кількість дітей, які регулярно читають, зростає на 3% на рік. Це дуже хороший показник.

Олександра Коваль: "Якщо люди перестануть читати, настане глобальна катастрофа" (http://culture.lb.ua/news/2014/09/30/280901_oleksandra_koval_yakshcho_lyudi.htm)

В сучасному інформатизованому світі зменшується кількість часу, який діти проводять з книжкою в руках. Серед причин, з яких діти та підлітки менше читають, – **відсутність культури читання в родині, переорієнтація особистого часу на Інтернет, телебачення й комп'ютерні ігри.**

Все має бути разом – дітей вчать читати, читання стає популярним і модним завдяки засобам масової інформації та соціальній рекламі, в бібліотеках з'являються книжки.

<http://www.slideshare.net/Kyivstar/report-gfk-reading2014for-uploading-38932265>

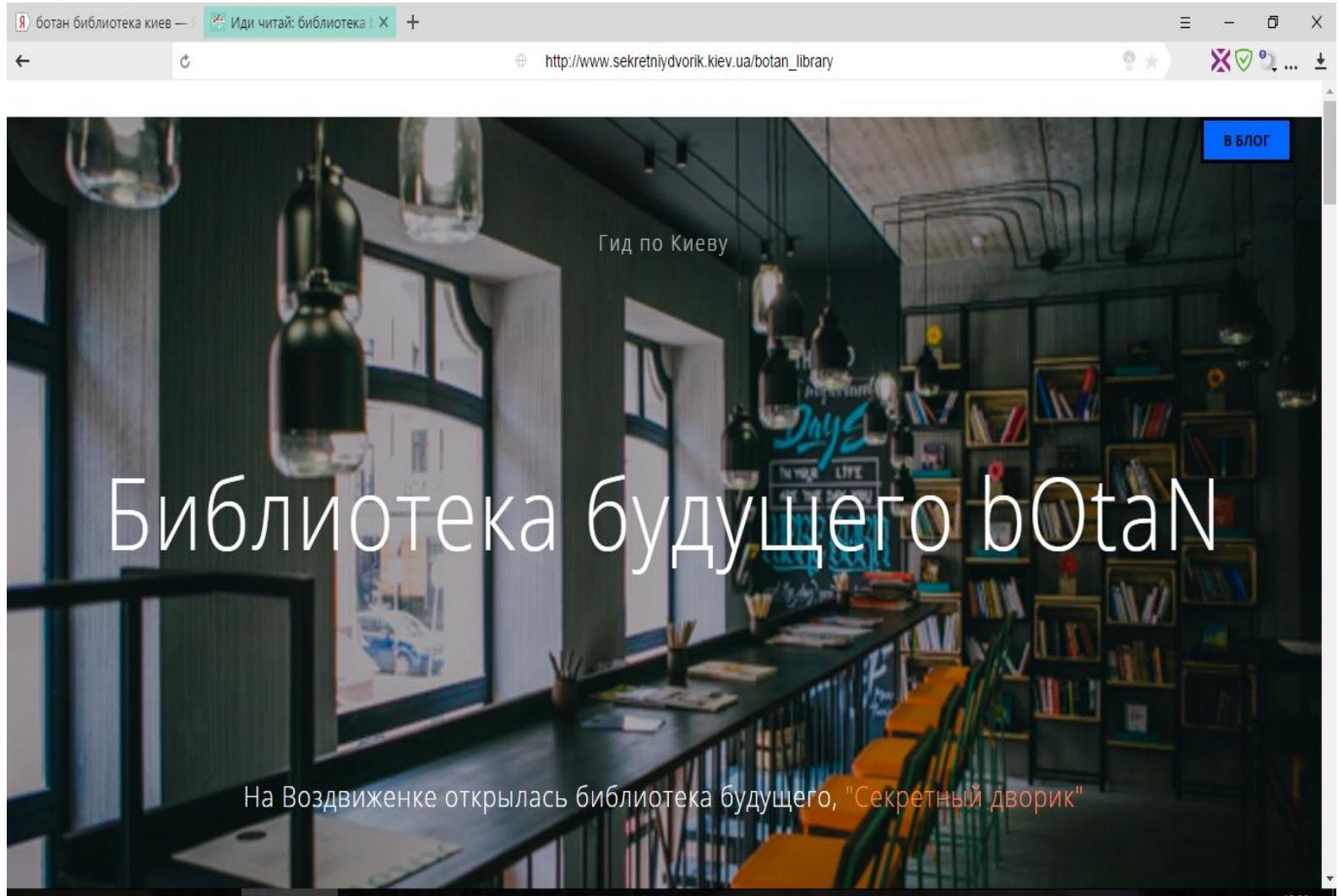
- як показує досвід, не діти не хочуть читати, а батьки переконані, що їм це не потрібно. За даними соціологічного дослідження «Читання книг в Україні – 2014», частка родин з дітьми до 15 років, в яких батьки прочитали дитині хоча б одну книжку за рік, в Україні знизилася з 28 до 23%.
- Загальна кількість прочитаних дітьми книжок також зменшилася більш як на 60%.
- Це тривожні сигнали, які свідчать про те, що читання йде з дозвілля українців.

**Перший конгрес
«Промоція літератури в
Україні», 21–22 лютого 2015 року в Києві.**

- Необхідно підвищувати рівень освіти, адже саме освічені люди з розвинутим критичним мисленням формують попит на книжку, в тому числі, й тренд на інтелектуальні видання з «високих полиць».
- Із процесом підвищення рівня освіти нерозривно пов'язана й реорганізація бібліотек, яким, за словами О. Коваль, найбільш потрібні новинки, **а не старі томи 1970-х років.**
- Стан вітчизняних бібліотек та їх реформування – це взагалі окрема дискусія, адже з появою Інтернету українські бібліотеки без інновацій поступово перетворюються на рудиментні архіви.

• **О. Коваль**

- Справжнім викликом **застарілим формам роботи з читачами (?)** стало відкриття на київському Подолі бібліотеки нового формату – **bOtaN**.
- Тут, лежачи прямо в гамаку, можна почитати книги про все.
- Бібліотека нового формату може бути і місцем для роботи –тут є розетки і Wi-Fi. Всі книги в бібліотеці розташовано за розділами: «Справа», «Досвід», «Особистість», «Наука» та «Художня література».
- Окрім гамаків, затишну атмосферу створюють крісла, торшери, і навіть буфет з напоями та десертами.
- Коштує цей комфорт 30 гривень на годину, або ж, купивши абонемент –**1400 гривень на місяць** – можна проводити за читанням скільки завгодно часу. ??????????????

В БЛОГ

КУЛЬТУРА ЧИТАННЯ- ЦЕ ЧАСТИНА ЗАГАЛЬНОЇ КУЛЬТУРИ ЛЮДИНИ

Криза читання!

Невозможно формирование
«общества знания»
в нечитающем обществе

ЧАС ЧИТАТЬ

Беларусь

Олександра Коваль: «Якщо люди перестануть читати, настане глобальна катастрофа»

http://culture.lb.ua/news/2014/09/30/280901_oleksandra_koval_yakshcho_l_yudi.html

- у вузькій книжковій сфері люди не здатні консолідуватись і чітко сформулювати, чого вони всі разом хочуть.
- А Міністерство освіти, наприклад, коли заходить мова про спільні дії у популяризації читання, каже, що хотіло б обмежитись списком рекомендованої літератури . Це такий радянський підхід. Від нього потрібно відмовитися, вийти, як тепер прийнято говорити, із зони комфорту, створити нові правила, виявляти ініціативу і креативність.

Специалисты Объединенного комитета информационных систем JISC задались вопросом, действительно ли поколение Google — рожденное после создания Всемирной сети и не знаяшее мира без Интернета — значительно отличается в своих когнитивных способностях от предыдущих поколений.

<http://libinform.ru/read/articles/Obrazovanie-i-biblioteki-cherez-10-let-obzor-issledovanij/>

Информационное поведение будущих исследователей:
Ян Роуландс по поручению JISC и Британской библиотеки

<http://libinform.ru/read/articles/Obrazovanie-i-biblioteki-cherez-10-let-obzor-issledovanij/>

- Одной из особенностей современных подростков исследователи назвали более развитые навыки параллельной, а не последовательной обработки информации.
- Из минусов — легкий доступ к информации препятствует творческому и независимому мышлению, провоцирует мышление по принципу copy-past. То, что сегодняшние подростки обладают высокими техническими навыками и едва ли не врожденной информационной грамотностью — это, по мнению команды JISC, миф, причем опасный для самой молодежи.
- Основная проблема — в слепом доверии к поисковым машинам, подросткам трудно оценивать достоверность и релевантность информации, они испытывают сложности в точном подборе ключевых слов, зачастую разговаривают с поисковиком посредством бытовых фраз.

James Gleick,

писатель, автор книг об эволюции науки и технологии, его рецензия в журнале «The New York Review of Books» на книгу «BiblioTech» Джона Полфри, одного из вдохновителей Цифровой публичной библиотеки Америки.

<http://libinform.ru/read/foreign-experience/Chто-библиотеки-по-прежнему-могут-делать/>

- Среди всех организаций, так или иначе страдающих от глобального перехода от аналоговых носителей к цифровым (**или от реальных к виртуальным**), мало кто понес такие потери, как **основа нашей культуры** — публичная библиотека.
- В эпоху технократии информация со всего мира поступает на наши мониторы — настольные, карманные, наручные — и никто не побредет сквозь дождь и ветер, с библиотечной карточкой в руке, чтобы отыскать единственную ветхую книгу.

- По иронии судьбы самым популярным сервисом в библиотеках сейчас стал бесплатный доступ в Интернет.
- Находясь в эпицентре информационного взрыва, библиотекари остаются самыми универсальными информационными специалистами, которые у нас есть.

Джон Полфри — учредитель и председатель совета
Цифровой публичной библиотеки США
(Digital Public Library of America, DPLA)
книгаБиблиоТехнология BiblioTech

- библиотека — последнее свободное пространство для сбора и обмена знаниями;
- библиотекари должны лелеять и возвращивать свой уникальный талант быть «стюардами», или проводниками, в мире информации,
отпустив инстинкт быть «коллекционерами»;
- цифровой переход не означает отказ от физических воплощений знаний: хрупких рукописей, выцветших фотографий и старомодных книг из бумаги и клея.

Печатные и цифровые книги: перетягивание
каната
<http://libinform.ru/read/foreign-experience/Pechatnye-i-tcifrovye-knigi-peretyagivanie-kanata/>

...цифровой апокалипсис так и не наступил,
по крайней мере, не пришел по расписанию.
Аналитики предсказывали, что электронные
книги обгонят печатные уже к 2015 году, но
вместо этого цифровые продажи резко
замедлились.

Перетягивание каната между пикселями и
печатью вряд ли закончится.

Коваль О. У Фінляндії кожен день починається в школі з 20-хвилинного читання
<http://wz.lviv.ua/interview/171702-oleksandra-koval-u-finliandii-kozhen-den-pochynaietsia-v-shkoli-z-20-khvyllynnoho-chytannia>

- — Як ставитеся до електронних «читалок»? Чи ви прихильниця паперових книжок?
- — Тільки паперових! Пробувала якийсь час читати з електронних носіїв, але це не мое. Я не здобула навику гортання електронних книжок, люблю бачити одразу дві сторінки, вертатися до прочитаного чи забігати наперед.
 - Джерело: Високий замок online —
<http://wz.lviv.ua/interview/171702-oleksandra-koval-u-finliandii-kozhen-den-pochynaietsia-v-shkoli-z-20-khvyllynnoho-chytannia>

Чтение – это прививка счастья!

Коли криза читання кілька років тому докотилася навіть до розвинутих країн світу, вони швидко прийняли **Національні програми**, спрямовані на розв'язання цієї проблеми.

У спеціальній державній програмі США було наголошено: «Для збереження і розвитку американської демократії необхідно терміново перетворити **Америку в націю читачів**».

Заявление «О свободе чтения (США)»

**Принято 25 июня 1953 года на конференции Американской
библиотечной ассоциации и
Американского совета книгоиздателей**

«Мы верим в то, что свободный обмен информацией необходим для сохранения свободного общества и творческой культуры....каждая социальная группа американцев должна ревниво защищать свободу издания и распространения для того, чтобы сохранить свободу чтения. ... **издатели и библиотекари несут на себе профессиональную ответственность за утверждение свободы чтения, дающем читателям право свободного выбора...**»

Гендиректор «Фолио» Александр Красовицкий об украинских книгах, читателях и библиотеках

[http://www.izbirkom.org.ua/news/Vstrechi-s-zamechatelnyimi-lyudmi-23/2015/Gendirektor-Folio-Aleksandr-Krasovitskiy-ob-ukrainskih-knigah -chitatelyah-i-bibliotekah--3825](http://www.izbirkom.org.ua/news/Vstrechi-s-zamechatelnyimi-lyudmi-23/2015/Gendirektor-Folio-Aleksandr-Krasovitskiy-ob-ukrainskih-knigah-chitatelyah-i-bibliotekah--3825)

- 1. Нужен общегосударственный каталог книг. Это элементарно, это даже не обсуждается, это давно создано в Беларуси, в Казахстане. Мне сказали, что в **Одессе борьба за создание такого каталога начнется в следующем году.**
- 2. Единый электронный читательский билет. **Люди, у которых нет местной прописки, должны иметь возможность взять любую книгу на дом.**
- 3. Логистика. В любой точке страны читатель может заказать себе книгу из библиотеки и должен получить ее в течение **суток**. Это – нормальная и необходимая практика в европейских странах.
- 4. Оптимизация сети библиотек, повышение квалификации кадров.
- 5. Социальные нормативы, по которым местные власти обязаны закупать определенное количество книг в библиотеки и не имеют права их закрывать.

?

TO BE CONTINUED...

Використані джерела:

- Дослідження читання книжок в Україні 2014 [Електронний ресурс]. – Режим доступу:
<http://www.slideshare.net/Kyivstar/report-gfk-reading2014for-uploading-38932265>. – Назва з екрану.
- Журавльова І.К. Pro captu lectoris habent sua fata libelli або про долю книг, читача і бібліотек у ХХІ сторіччі : доповідь на VI Міжнародній науково-практичній конференції «Сучасні проблеми діяльності бібліотек в умовах інформаційного суспільства», 10-11 вересня 2015 р., м. Львів [Електронний ресурс] . – Режим доступу: URI:
<http://dspace.univer.kharkov.ua/handle/123456789/16>. – Назва з екрану.

- Закрита книга. В Україні зникає культура читання. Корреспондент: [Електронний ресурс] . – Режим доступу:
<http://ua.korrespondent.net/journal/1554595-korrespondent-zakrita-kniga-v-ukrayini-znikaе-kultura-chitannya>. – Назва з екрану.
- Замкнуте коло українського читача/видавця -[Культура](#) 30 березня 2013[Електронний ресурс] . – Режим доступу:
<http://h.ua/story/374512/>. – Назва з екрану.
- Карр Николас. Храните книги – их никто не отменял [Электронный ресурс] / Н. Карр // Экономическая правда. – 2013. – 19 янв. – Режим доступа:
<http://www.epravda.com.ua/rus/columns/2013/01/19/357270/>. – Заглавие с экрана.
- Коваль О. : «Якщо люди перестануть читати, настане глобальна катастрофа» [Електронний ресурс] / О. Коваль. – Режим доступу:http://culture.lb.ua/news/2014/09/30/280901_oleksandra_koval_yakshcho_lyudi.html. – Назва з екрану.

- Лебідь Н. Савка: головна перепона – низька культура читання [Електронний ресурс] / Н. Лебідь. – Режим доступу: <http://obozrevatel.com/interview/60213-maryana-savka-golovna-perepona-nizka-kultura-chitannya.htm>. – Назва з екрану.
- Мелентьева Ю.П. Чтение, читатель, библиотека в изменяющемся мире / Ю. П. Мелентьева. – Москва : Наука, 2007. – 355 с.

- Ортега –и-Гассет Х. Миссия библиотекаря : пер. с исп. / Хосе Ортега-и- Гассет // Человек читающий. *Homo legens* : Писатели XX века о роли книги в жизни человека и общества / [сост. и авт. предисл. С.И. Бэлза ; автор comment. С.Л. Сухарев]. – Москва, 1990. – С. 307—325.
- Про схвалення Стратегії розвитку бібліотечної справи на період до 2025 року «Якісні зміни бібліотек для забезпечення сталого розвитку України» [Електронний ресурс] : Розпорядження Кабінету Міністрів України від 23 березня 2016 р. № 219-р. – Режим доступу:
<http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/219-2016-%D1%80>. – Назва з екрану.
- Проект розпорядження КМУ «Про схвалення Концепції Державної національно-культурної програми популяризації вітчизняної видавничої продукції та читання на 2014 - 2018 роки» [Електронний ресурс]. – Режим доступу:
http://comin.kmu.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=99580&cat_id=74130. – Назва з екрану.

- Промоція літератури та читання: сучасний досвід України (оглядова довідка за матеріалами преси, Інтернету та неопублікованими документами за 2013–2015 рр.) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://nplu.org/storage/files/Infocentr/Tematich_ogliadi/2015/temat.pdf. – Назва з екрану.
- Українці і читання: статистика від «УП» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://starylev.com.ua/news/ukrayinci-i-chytannya-statystyka-vid>. – Назва з екрану.
- Что библиотеки (по-прежнему) могут делать? [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://libinform.ru/read/foreign-experience/CHto-biblioteki-po-prezhnemu-mogut-delat/>. – Заглавие с экрана.
- Хто зніме українців з книжкової дієти? [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ua.korrespondent.net/bbc/1391924-hto-znime-ukrayinciv-z-knizhkovoyi-dieti>. – Назва з екрану.